

RAPORT DE EXPERTIZĂ

la proiectului Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea privind Serviciul de Informații și Securitate al RM – art.7; Codul penal al RM – art.107-109, 175 ș.a.; Codul de procedură penală – art.126, 130'1, 132'6 ș.a.; ș.a.)

(înregistrat în Parlament cu numărul 364 din 29 Septembrie 2014)

În temeiul Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.373-XVI din 29 decembrie 2005, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției prezintă raportul de expertiză a vulnerabilității proiectului Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea privind Serviciul de Informații și Securitate al RM – art.7; Codul penal al RM – art.107-109, 175 ș.a.; Codul de procedură penală – art.126, 130'1, 132'6 ș.a.; ș.a.) prin prisma drepturilor omului.

Evaluarea generală

1. Autorul proiectului este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Afacerilor Interne, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 44 din Regulamentul Parlamentului.

2. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-11, 27, 35 și 39 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

3. Scopul actului (potrivit proiectului și/sau notei informative). Prin proiect, se propun modificări și completări la: Legea nr. 753 din 23.12.1999 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova; Codul penal al Republicii Moldova, nr. 985 din 18.04.2002; Codul de procedură penală al Republicii Moldova, nr. 122 din 14.03.2003; Legea nr. 264 din 27.10.2005 cu privire la executarea profesiei de medic; Legea comunicațiilor electronice, nr. 241 din 15.11.2007; Codul contravențional al Republicii Moldova, nr. 218 din 24.10.2008; Legea nr. 20 din 03.02.2009 privind prevenirea și combaterea criminalității informatice; Legea nr. 59 din 29.03.2012 privind activitatea specială de investigații.

Pornind de la nota informativă, proiectul este determinat de evoluția fenomenului infracțional și extinderea acestuia asupra spațiului cibernetic. Rețelele de calculatoare și informațiile electronice sînt folosite tot mai frecvent în scopuri criminale, datele, care ar putea proba comiterea infracțiunilor, fiind stocate și transmise prin aceleași rețele. Utilizarea extinsă a resurselor informaționale globale, precum și informatizarea serviciilor în domeniul economic, social, administrativ, impun asigurarea securității informaționale și combaterea criminalității informatice, precum și a altor infracțiuni comise cu utilizarea resurselor informaționale.

Totodată, potrivit notei informative, proiectul va facilita realizarea angajamentelor asumate de RM prin ratificarea actelor internaționale în domeniu, inclusiv prin excluderea unui șir de bariere de ordin legislativ în procesul de asigurare a securității informaționale de către organele abilitate.

4. Nota informativă a proiectului de act legislativ supus expertizei conține o argumentare suficientă a

promovării proiectului. Nota informativă conține: analiza condițiilor, ce au impus elaborarea proiectului, și a principalelor prevederi ale proiectului (elementelor novatorii ale acestora); referințe la reglementările corespondente internaționale și nivelul compatibilității cu acestea; finalitățile urmărite și eventualul impact.

Nota informativă nu conține fundamentarea economico-financiară, la realizarea proiectului nefiind necesare cheltuieli suplimentare și de altă natură.

Nota informativă nu conține actul de analiză a impactului de reglementare, proiectul nereglementînd activitatea de întreprinzător.

Astfel, în sensul art. 20 din Legea nr. 780 din 27.12.2001 privind actele legislative, proiectul este argumentat suficient.

5. Sfera de reglementare a proiectului corespunde următoarelor domenii/drepturi:

Drepturi si libertăți individuale:

Dreptul la viața intimă familială și privată (art.28 din Constituția RM)
Secretul corespondenței (art.30 din Constituția RM)

Drepturi si libertăți social-economice:

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia (art.46 din Constituția RM)

Evaluarea de fond a proiectului

6. Respectarea principiului transparenței nu este aplicabil. Proiectul, în esență, nu este de natura care ar necesita cuprinderea unor exigențe speciale ce ar ține de respectarea principiului transparenței.

7. Respectarea principiului participării nu este aplicabil. Proiectul, în esență, nu este de natura care ar necesita cuprinderea unor exigențe speciale ce ar ține de respectarea principiului participării.

8. Respectarea principiului responsabilizării nu este aplicabil. Proiectul, în esență, nu este de natura care ar necesita cuprinderea unor exigențe speciale ce ar ține de respectarea principiului responsabilizării.

9. Nivelul de corespundere a proiectului/actului normativ normelor constituționale. Proiectul/actul normativ este conform Constituției. La general, proiectul este conform Constituției RM.

10. Nivelul de corespundere a proiectului/actului normativ legislației corelative. Proiectul/actul normativ este conform legislației corelative. La general, proiectul este conform legislației corelative.

11. Nivelul de corespundere a proiectului/actului normativ standartelor internaționale. Proiectul/actul normativ este conform standartelor internaționale. La general, proiectul este conform standartelor internaționale: Protocolul facultativ la Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, referitor la vînzarea de copii, prostituția și pornografia infantilă; Convenția Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale; Directiva 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13.12.2001 privind combaterea abuzului sexual asupra copiilor, a exploatării sexuale a copiilor și a pornografiei sexuale; Directiva 2008/114/CE a Consiliului din 08.12.2008 privind identificarea și desemnarea infrastructurilor critice europene și evaluarea necesității de îmbunătățire a protecției acestora.

12. Nivelul de corespundere a proiectului/actului normativ jurisprudenței Curții Constituționale. Nu există jurisprudență a Curții Constituționale în domeniul de reglementare a proiectului de act normativ expertizat. Nu există jurisprudență a Curții Constituționale relevantă nemijlocit prevederilor din proiect.

13. Nivelul de corespundere a proiectului/actului normativ jurisprudenței CtEDO. Proiectul/actul normativ este conform jurisprudenței CtEDO. Din perspectiva cazului Karttunen versus Finlanda, proiectul este conform jurisprudenței CtEDO.

14. Impactul proiectului/actului normativ prin prisma drepturilor omului. Proiectul/actul normativ respectă drepturile/libertățile. Pornind de la necesitatea și esența modificărilor/completărilor propuse prin proiect, acesta, în linii generale, respectă drepturile și libertățile omului.

15. Impactul gender al proiectului. Proiectul/actul normativ este gender neutru. Pornind de la esența proiectului, acesta este gender neutru.

16. Analiza detaliată a textului proiectului.

Nr.	Articol	Text	Obiecții		Factorii de vulnerabilitate	
1		Art. III, pct. 2 - redacția alin. (8) din art. 130/1 propus spre completare la Codul de procedură penală al RM	(8) În cazul în care pentru efectuarea perchezitivei informatice se cere un timp mai îndelungat, persoana care efectuează urmărirea penală ridică obiectele care conțin datele informatice pentru a le examina la sediul organului de urmărire penală. Pentru acestea, obiectele care conțin datele informatice se împachetează și se sigilează, iar pachetul se semnează, făcându-se mențiunea respectivă în procesul-verbal.	Normele sînt confuze prin prisma prevederilor art. 126 din Codul de procedură penală al RM (Temeiurile pentru ridicarea de obiecte sau documente), precum și prin prisma completărilor propuse la art. 132/2 alin. (1) pct. 1) lit. d) din Codul de procedură penală al RM (ridicarea comunicărilor electronice fiind propusă ca măsură specială de investigații).	Alți factori Norme confuze.	Este necesar de specificat actul procesual care va servi drept temei pentru ridicarea obiectelor, dar și modul de autorizare a acțiunii.

Concluzii

Autorul proiectului este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Afacerilor Interne, ceea ce corespunde exigențelor legii. Proiectul este propus ca lege organică, ceea ce corespunde rigorilor legale.

Prin proiect, se propun modificări și completări la: Legea nr. 753 din 23.12.1999 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova; Codul penal al Republicii Moldova, nr. 985 din 18.04.2002; Codul de procedură penală al Republicii Moldova, nr. 122 din 14.03.2003; Legea nr. 264 din 27.10.2005 cu privire la executarea profesiei de medic; Legea comunicațiilor electronice, nr. 241 din 15.11.2007; Codul contravențional al Republicii Moldova, nr. 218 din 24.10.2008; Legea nr. 20 din 03.02.2009 privind prevenirea și combaterea criminalității informatice; Legea nr. 59 din 29.03.2012 privind activitatea specială de investigații.

Pornind de la nota informativă, proiectul este determinat de evoluția fenomenului infracțional și extinderea acestuia asupra spațiului cibernetic. Totodată, potrivit notei informative, proiectul va facilita realizarea angajamentelor asumate de RM prin ratificarea actelor internaționale în domeniu, inclusiv prin excluderea unui șir de bariere de ordin legislativ în procesul de asigurare a securității informaționale de către organele abilitate.

Proiectul este suficient de argumentat. Nota informativă conține: analiza condițiilor, ce au impus elaborarea proiectului, și a principalelor prevederi ale proiectului (elementelor novatorii ale acestora); referințe la reglementările corespondente internaționale și nivelul compatibilității cu acestea; finalitățile urmărite și eventualul impact.

Sfera de reglementare a proiectului corespunde următoarelor domenii/drepturi: Dreptul la viața intimă familială și privată (art.28 din Constituția RM); Secretul corespondenței (art.30 din Constituția RM); Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia (art.46 din Constituția RM).

Proiectul, în esență, nu este de natura care ar necesita cuprinderea unor exigențe speciale ce ar ține de respectarea principiilor transparenței, participării și responsabilizării.

La general, proiectul este conform Constituției RM, legislației corelative, standardelor internaționale, jurisprudenței CtEDO. Nu există jurisprudență a Curții Constituționale relevantă nemijlocit prevederilor din proiect.

Proiectul/actul normativ respectă drepturile/libertățile. Pornind de la necesitatea și esența modificărilor și completărilor propuse prin proiect, acesta, în linii generale, respectă drepturile și libertățile omului, fiind gender neutru.

Unica obiecție reținută ține de art. III, pct. 2 – redacția alin. (8) din art. 130/1 propus spre completare la Codul de procedură penală al RM (vezi – pct. 16 al prezentului Raport).